

คำนำ

หนังสือ *สอนเปลี่ยนชีวิต* ควรเป็นหนังสือประจำห้องสมุดในโรงเรียนทุกโรงเรียน ควรเป็นหนังสือที่บังคับให้นักศึกษาศาสาครศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ทุกคนต้องอ่านนอกเวลา และมี “ชมรมครูเพื่อศิษย์” ในแต่ละคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ให้นักศึกษาร่วมกันตีความหนังสือเล่มนี้เข้าสู่ชีวิตครูในอนาคตของตน และเป็นหนังสือคู่มือดำเนินกิจกรรม PLC (Professional Learning Community) ของครูประจำการในทุกโรงเรียน

ข้อเสนอข้างบนมาจากความเชื่อว่า หนังสือเล่มนี้จะช่วยสร้างจิตวิญญาณครูแห่งศตวรรษที่ 21 หากมีการนำไปร่วมกันตีความสู่ภาคปฏิบัติ และตีความสิ่งที่พบจากการปฏิบัติกลับสู่ทฤษฎี ที่เป็นทฤษฎีที่ช่วยชุดความคิดและการปฏิบัติของครูเพื่อการช่วยเหลือศิษย์ของตน โดยที่ในขณะที่กว่าครึ่งของนักเรียนไทยอยู่ในสภาพ “ขาดสนใจ” แบบใดแบบหนึ่ง

ชุดความคิดที่แจ่มแจ้งที่เสนอ ได้แก่ ชุดความคิดสานสัมพันธ์ ชุดความคิดแห่งความสำเร็จ ชุดความคิดเชิงบวก ชุดความคิดแห่งบรรยากาศการเรียนรู้แบบบริบูรณ์ ชุดความคิดส่งเสริมศักยภาพของนักเรียน ชุดความคิดแบบมีส่วนร่วม และชุดความคิดการสำเร็จการศึกษา เป็นพื้นฐานจิตใจของครู ที่ทำหน้าที่กำกับพฤติกรรมของครู โดยในหนังสือแต่ละบท มีรายละเอียดเทคนิคการทำหน้าที่ครูเพื่อศิษย์ที่หลากหลายที่เป็นวิธีการง่าย ๆ แต่ให้ผลกระทบต่อตัวนักเรียนสูง

เท่ากับชุดความคิดและชุดพฤติกรรมทั้งเจ็ดของครูจะถ่ายทอดไปสร้างพลังการเรียนรู้ในตัวศิษย์ เกิดชุดความคิดและชุดพฤติกรรมในตัวนักเรียนที่จะติดตัว เป็นคุณต่อนักเรียนไปตลอดชีวิต ไม่ใช่มีคุณเฉพาะตอนอยู่ในโรงเรียนเท่านั้น

หนังสือเล่มนี้ออกมาประจวบเหมาะต่อนโยบายการดำเนินการหลักสูตรฐานสมรรถนะของกระทรวงศึกษาธิการ เพราะการดำเนินการตามในหนังสือจะทำให้การเรียนรู้เป็นแบบ active learning โดยมีเป้าหมายที่การหนุนให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญขึ้นภายในตน ที่ช่วยให้นักเรียนสามารถกำกับกับการเรียนรู้ของตนเอง และกำกับพฤติกรรมอื่นๆ ของตนเองได้ นักเรียนจะพัฒนาตนเองขึ้นมาเป็น “ผู้กระทำการ” (agent) เพื่อการเรียนรู้ของตน ผ่านความร่วมมือกับเพื่อนๆ และผู้คนโดยรอบ

หากจะให้ผมหลอมรวมเจ็ดชุดความคิดเข้าเป็นแก่นหนึ่งเดียว ผมขอเสนอชุดความคิดว่าด้วยพลัง หรือศักยภาพของความเป็นมนุษย์ ทั้งของครูและของศิษย์ หนังสือเล่มนี้อยู่บนฐานความเชื่อใน**ศักยภาพของความเป็นมนุษย์** การศึกษาคือเครื่องมือพัฒนาศักยภาพดังกล่าว ออกมาสู่ความเป็นจริง

ผมขอแสดงความยินดีต่อสำนักพิมพ์ bookscape กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา และทีมผู้แปล ที่ร่วมมือกันจัดแปลหนังสือ *Poor Students, Rich Teaching: Seven High-Impact Mindsets for Students from Poverty* ออกมาเป็นหนังสือที่ทรงคุณค่ายิ่งเล่มนี้ และพิมพ์ออกเผยแพร่ขอแสดงความขอบคุณแทนสังคมไทยในกุศลเจตนา และขอตั้งความหวังว่า วงการศึกษาไทยจะได้ใช้คุณค่าของหนังสือเล่มนี้ให้เกิดผลกระทบสูง ต่อนักเรียน ครู และสถาบันครู

วิจารณ์ พานิช

2 พฤษภาคม 2563

สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ	8
คำนำ	10
บทนำ	16
ส่วนที่ 1 ชุดความคิดสานสัมพันธ์สำคัญอย่างไร	37
1 เรียนรู้ตามศักยภาพเฉพาะบุคคล	44
2 เครื่อง่ายสู่ความสำเร็จ	54
3 แสดงออกอย่างเข้าใจ	66
สานต่อให้สำเร็จ ปลุกฝังชุดความคิดสานสัมพันธ์อย่างยั่งยืน	76
ส่วนที่ 2 ชุดความคิดแห่งความสำเร็จสำคัญอย่างไร	81
4 ตั้งเป้าหมายสุดท้าทาย	90
5 ให้ผลสะท้อนที่เป็นประโยชน์	104
6 ยึดถือความเพียรพยายาม	120
สานต่อให้สำเร็จ ปลุกฝังชุดความคิดแห่งความสำเร็จอย่างยั่งยืน	129
ส่วนที่ 3 ชุดความคิดเชิงบวกสำคัญอย่างไร	133
7 กระตุ้นสุขนิยมและความหวัง	144
8 ปลุกฝังชุดความคิดเชิงบวก	158
9 เปลี่ยนจุดสมดุลทางอารมณ์	174
สานต่อให้สำเร็จ ปลุกฝังชุดความคิดเชิงบวกอย่างยั่งยืน	184

ส่วนที่ 4 ชุดความคิดแห่บบรรยากาศการเรียนแบบบริบูรณำคำคณ	191
อย่างไร	
10 สร้างการมีส่วนร่วมร่วมทางความคิดและวิสัยทัศน์	198
11 สร้างบรรทัดฐานของห้องเรียนปลอดภัย	212
12 เสริมสร้างการมองโลกแก่ด้เชิวิวิชาการ	224
สานต่อให้สำเร็จ ปลูกฝังชุดความคิดแห่บบรรยากาศการเรียนแบบ บริบูรณำคำคณอย่างยั่งยืน	234
ส่วนที่ 5 ชุดความคิดส่งเสริมศักษภาพของนักเรียนคำคณอย่างไร	239
13 จัดการภาระการปญญา	248
14 เสริมสร้างทักษะการคิด	262
15 เพิ่มพูนทักษะการเรียนและคลังคำ	276
สานต่อให้สำเร็จ ปลูกฝังชุดความคิดส่งเสริมศักษภาพของนักเรียน อย่างไรยั่งยืน	288
ส่วนที่ 6 ชุดความคิดแบบมีส่วนร่วมคำคณอย่างไร	293
16 สร้างการมีส่วนร่วมเพื่อควสภาพความพร้อมและจัดการ ความเครียด	300
17 สร้างการมีส่วนร่วมของนักเรียนเพื่อการยอมรับที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น	314
18 สร้างการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างชุมชน	328
สานต่อให้สำเร็จ ปลูกฝังชุดความคิดแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน	336
ส่วนที่ 7 ชุดความคิดสำเร็จการศึกษาคำคณอย่างไร	341
19 สนับสนุนทางออกที่แหวกแนว	348
20 เตรียมพร้อมสำหรับมหาวิทขาลัยและการประกอบอาชีพ	362
สานต่อให้สำเร็จ ปลูกฝังชุดความคิดสำเร็จการศึกษาอย่างยั่งยืน	372
บทส่งท้าย	376
บรรณานุกรม	388
รู้จักผู้เขียน	444
รู้จักผู้แปล	446

กิตติกรรมประกาศ

ผมต้องขอขอบคุณผลงานวิชาการที่พลิกโฉมวงการของนักวิจัยทั้งหลาย และวิสัยทัศน์อันยาวไกล ตลอดจนความอดทนของดักกลาส ไรฟ์ และทอดด์ บรากค์ เป็นอย่างยิ่ง เช่นเดียวกับการสนับสนุนโดยปราศจากเงื่อนไขของไดแอน ภรรยาของผม และที่ขาดไม่ได้คือครูอาจารย์ผู้อุทิศตน และทุ่มเทเพื่อให้โปรเจกต์นี้ทรงคุณค่ายิ่งขึ้น ขอขอบคุณลีแอนน์ นิกเกิลเซน, วิตนีย์ เฮนเดอร์สัน, ซาฮูนา คิง, เจมี ไอริช, เลสลีย์ รอสส์, เคธี ลีออนส์, วิกเตอร์ ซาตาลอฟ และโจซาลีน เทรสแวนด์

สำนักพิมพ์โซลูชันทรีเพรสส์ (Solution Tree Press) ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

สเตซี อีเมิร์ต

ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาวีลเลอร์ (Wheeler)

เมืองทูซอน รัฐแอริโซนา

เอลเลน แอล. ฮอลล์

ผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษาพิเศษเคลบอร์น

เมืองซีฟพอร์ต รัฐหลุยเซียนา

ฌาค ไวล์แอนด์

ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาซุสซีซีตีเวสต์

เมืองซุสส์ รัฐไอโอวา

คำนำ

หนังสือฉบับปรับปรุงเล่มนี้รวบรวมข้อมูลจากหนังสือ *Poor Students, Rich Teaching* และ *Poor Students, Richer Teaching* เพื่อนำเสนอข้อมูลศึกษาล่าสุด ทั้งยังหยิบยกคุณประโยชน์อันโดดเด่นของชุดความคิดทรงประสิทธิภาพทั้งเจ็ดประเภทที่ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มนักเรียนด้อยโอกาส และช่วยให้เด็กกลุ่มดังกล่าวประสบความสำเร็จ ผู้อ่านบางท่านอาจสงสัยว่าผมมีคุณสมบัติใดจึงได้มาเขียนหนังสือว่าด้วยชุดความคิดและความด้อยโอกาส ซึ่งผมคงต้องตอบว่าเป็นเพราะผมทำคหุฎฐินิพนธ์ด้านความยากจนและความด้อยโอกาส โดยผลงานของผมประสบความสำเร็จมาแล้วกับโรงเรียนขยายโอกาสของรัฐกว่า 200 โรงเรียนในสหรัฐอเมริกา แต่ยังมีอีกประเด็นที่ผมอยากจะทำให้คุณฟังเรื่องราวทั้งหมดนี้มีจุดกำเนิดจากช่วงชีวิตวัยเด็กของผมซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ผมได้รับประสบการณ์ตรงจากความยากลำบากและชุดความคิดต่าง ๆ

เรื่องมีอยู่ว่าแม่ได้ทิ้งผมและพี่สาวสองคนไปตั้งแต่ตอนที่ผมอายุ 2 ขวบ พ่อจึงต้องเลี้ยงลูกสามคนอย่างทุลักทุเล ตอนเข้าไปทำงานตอนเย็นต้องเรียนภาคค่ำ ส่วนเสาร์อาทิตย์ก็ต้องยุ่งกับการฝึกในกองกำลังรักษาตินแดน แม่เลี้ยงคนแรก (จากทั้งหมดสามคน) เข้ามาในชีวิตตอนผมอายุได้ 6 ขวบ เธอติดเหล้า และมักใช้ความรุนแรง ทั้งยังคุกคามพวกเราอยู่เสมอ ชีวิตผมจึงเสมือนตกอยู่ในฝันร้ายนานถึง 9 ปี (ตั้งแต่ผม 6 ขวบ จนอายุ 15 ปี) เธอดุด่าและข่มขู่ผมทุกวัน จนผมต้องเอาตัวรอดด้วยการ

คอยหาผู้ทางหลักเลี้ยงการถูกคุกคาม ทั้งหลบหน้าหนีห่างจากบ้าน ต้องขอญาติๆ อาศัยอยู่ด้วย และบางครั้งก็กินอาหารสุนัขแทนขนม

ตอนเป็นเด็ก ไม่มีผู้ใหญ่คนไหนเลยในชีวิตที่คอยเป็นแบบอย่าง หรือสั่งสอนทักษะทางสังคมและอารมณ์ที่เหมาะสมให้ ผมจึงเป็นนักเรียนที่ไม่เอาไหนทั้งในด้านพฤติกรรมและการเรียน การย้ายโรงเรียนเป็นเรื่องธรรมดาสามัญ ไม่ใช่อะไรแปลกใหม่ ตอนอยู่ชั้นประถม ผมย้ายโรงเรียน 3 แห่ง เข้าออกโรงเรียนมัธยมต้น 4 แห่ง และเรียนมัธยมปลายอีก 2 แห่ง พอลองนับดูถึงรู้ว่าผมเรียนกับครูมาแล้ว 153 คน (นี่เป็นเรื่องเล่าฉบับปรับเนื้อหาให้เหมาะกับผู้อ่านทุกวัยแล้วนะครับ) สิ่งที่ผมได้เรียนรู้มาจากพ่อก็คือ “อย่าเสียเวลาพูดให้มากความ โฟกัสที่เรื่องสำคัญก็พอ” และเรื่องสำคัญของผมในตอนนั้นคือ *การเอาตัวรอด*

ที่เล่าเรื่องนี้ให้ฟังก็เพื่อจะบอกกับทุกคนว่า ผมรู้ดีว่าการโตมาในสภาพแวดล้อมที่เลวร้ายนั้นเป็นอย่างไร ผมเคยถูกป้อนบรรจุกะสุนขึ้นล้ากลองจ่อหัว พร้อมคำขู่ว่า “ทำตามที่บอก *ไม่มันตาย*” มาแล้ว ผมเกรงในชั้นเรียนจนถูกทำโทษประจำ ผลการเรียนช่วงประถมและมัธยมก็อ่อนมาก โดยจบออกมาด้วยเกรดเฉลี่ย C+ โอกาสที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตของผมตอนนั้นช่างเลื่อนราง

แล้วผมทำอย่างไรจึงประสบความสำเร็จได้อย่างทุกวันนี้? เหตุผลแรกเลย คงเพราะผมเกิดมาผิวขาว ชีวิตแต่ละวันของผมจึงไม่เลวร้ายไปกว่าเดิมหรือถูกซ้ำเติมด้วยความเครียดจากการถูกเหยียดสีผิว ความไม่เท่าเทียมทางเพศ หรือการแบ่งชนชั้น อีกเหตุผลคือผมโชคดีที่ในช่วงอายุ 30 ผมได้รู้จักผู้ใหญ่ที่เป็นแบบอย่างอันเหมาะสมให้ และผมได้คบหากับพวกเขาเป็นเวลาหลายต่อหลายปี นั่นเองที่ทำให้ผมได้เรียนรู้ถึงความหมายที่แท้จริงของการประสบความสำเร็จในชีวิต

หนังสือเล่มนี้เกิดจากประสบการณ์ส่วนตัว และผมก็อยากให้คุณทุกคนรู้สึกว่าเป็นเรื่องของคุณเองเช่นเดียวกัน คุณต้องหัดที่จะเข้าใจชุดความคิดของคนที่เคยโตมาในสภาพแวดล้อมที่ยากลำบาก

แต่ยิ่งไปกว่านั้น คุณต้องเลือกที่จะเรียนรู้ชุดความคิดใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ ต่อความสำเร็จของนักเรียน

ประเด็นสำคัญของหนังสือเล่มนี้จริงๆ มีแค่ประเด็นเดียว นั่นก็คือ “ทางเลือก” ครับ ใครๆ ก็ต้องเคยถูกปัญหาเล่นงานกันทั้งนั้น แต่บางคน โดนบ่อยและหนักหนาสาหัสกว่าคนอื่นมากนัก ต่อไปถ้าคุณเจอนักเรียน ที่เกเร หรือนักเรียนที่ไม่พอใจการเรียนการสอนในชั้นเรียน ก็ให้รู้ไว้จะครับ ว่าครั้งหนึ่งผมก็เคยเป็นนักเรียนกลุ่มนั้น และผมถือว่าภารกิจที่ครูไม่ช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จนั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผม หากตอนนั้น ครูไม่ใส่ใจช่วยเหลือ ผมคงได้แต่ถอดใจและล้มเลิกความพยายามไปแล้ว ในทางกลับกัน หากครูใส่ใจและช่วยเหลือ ผมก็จะทุ่มเทเต็มที่ด้วยทัศนคติที่ดี ถึงแม้ประสบการณ์การเรียนช่วงประถมและมัธยมจะไม่ค่อยดีนัก แต่ครูของผมบางคนก็ต่างจากครูทั่วไป จนค่อยๆ เกิดเป็นความหวังเล็กๆ ชุดความคิดที่ครูกลุ่มนี้มีต่อผมนั้นไม่เหมือนกับที่ครูส่วนใหญ่มี และผมก็รับรู้ได้ถึงพลังแห่งสายใยและการสอนที่มีคุณภาพ

นักเรียนส่วนใหญ่ไปโรงเรียนเพราะกฎหมายบังคับ และเพราะจะได้เจอเพื่อนๆ ซึ่งผมเองก็ไม่ต่างจากเด็กคนอื่นๆ แต่ครูผู้สอนนั้นต่างออกไป พวกเขา *เลือก* ที่จะสอน *เลือก* ที่จะทำงาน ณ โรงเรียนของผม ทั้งยัง *เลือก* วิชาและระดับชั้นที่จะสอนเองด้วย เหนือสิ่งอื่นใด ครูอาจารย์ ได้รับเงินเดือนเพื่อให้นักเรียนเรียนจบ ทางเลือกของครูจึงสำคัญ *อย่างแน่นอน* ทางเลือกที่ว่านั้นมาจากชุดความคิดแห่งการสอนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ นี่จึงเป็นประเด็นสำคัญของหนังสือเล่มนี้ครับ ผมทราบดีว่าครูหลายคนได้รับค่าตอบแทนค่อนข้างต่ำไม่ค่อยได้รับการชื่นชม ทั้งยังขาดการสนับสนุนที่ดี แต่กระนั้น คุณก็ยังต้องเลือก ในทุกขณะที่ชีวิตดำเนินไป นักเรียนต้องการคุณครับ แต่คำถามสำคัญคือ คุณจะช่วยให้เด็กๆ เหล่านี้สำเร็จการศึกษาหรือไม่?

การแก้ต่างง่าย ๆ คงเป็นการพูดว่า “ไม่หรอก ฉันมีทางเลือก ที่ไหนกัน คุณคงไม่เชื่อถ้าฉันบอกว่าแต่ละเดือนฉันมีค่าใช้จ่ายมากแค่ไหน

และเงินเดือนของฉันก็น้อยนิด ลำพังแค่เอาตัวเองให้รอดก็ยากมากแล้ว” ผมทราบแน่นอนครับว่าการเอาตัวรอดนั้นยากเย็นเพียงใด เพราะผมเองก็ต้องเคยอยู่ให้รอดด้วยข้าวโอ๊ตและมันฝรั่งในห้องเช่าที่เคยเป็นห้องซักรีดมาสองปี ผมเคยเป็นทั้งภารโรง พนักงานทำความสะอาดโรงแรม และเคยถึงแตกมาแล้ว แต่ผมก็ไม่เคยบ่น ไม่เคยขอรับเงินจากองค์กรการกุศลหรือเงินช่วยเหลือคนว่างงาน ทุกคนมีทางเลือกเสมอครับ คุณเลือกที่จะพัฒนาฝีมือทำงานในแต่ละวันได้ คุณตัดสินใจอย่างรอบคอบและเลือกสิ่งดี ๆ ให้ตัวเองได้ ดังนั้น คุณสามารถฝึกปรี้อทักษะใหม่ๆ และช่วยนักเรียนให้สำเร็จการศึกษาได้อย่างแน่นอน

หากคุณขาดทักษะในการทำหน้าที่ให้ดี ก็อาจเป็นเรื่องยากเย็น เข็ญใจสักหน่อย แต่เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้ ผมได้นำเสนอชุดความคิดที่เป็นประโยชน์ประเภทต่างๆ และกลวิธีการสอนที่แปลกใหม่ โดยเชื่อว่า คุณจะกลับมาฝึกงานของคุณอีกครั้ง อย่าเพิ่งเข้าใจผิดไปนะครับว่า หนทางสู่การสร้างชุดความคิดใหม่ๆ นั้นจะโรยด้วยกลีบกุหลาบ ผมเพียงแต่บอกว่านี่เป็นเรื่องที่เรารู้กันได้ คุ่มค่าที่จะลอง และคุณทำสำเร็จได้แน่นอน เชื่อเถอะครับว่าข้อมูลที่ผมนำเสนอจะเป็นปัจจัยเกื้อหนุนสู่ความสำเร็จ เรามาเริ่มกันเลยดีกว่าครับ!

Poor Students, Rich Teaching

by
Eric Jensen

สอนเปลี่ยนชีวิต

7 ชุดความคิดพลิกห้องเรียน

แปลโดย

ฐานันดร วงศ์กิตติธ

ลลิตา ผลผลา

บทนำ

เป้าประสงค์หลักของหนังสือเล่มนี้คือการสร้างความตระหนักรู้ และนำเสนอแนวปฏิบัติเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน การสอนมากยิ่งขึ้น ด้วยการปลูกฝังชุดความคิดประเภทต่างๆ ทั้งยัง ว่าด้วยสิ่งให้นักเรียนด้อยโอกาสส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับ ซึ่งก็คือการสอน แบบบริบูรณ์ (rich teaching) คำว่า “บริบูรณ์” ในที่นี้หมายถึงครบถ้วน เปี่ยมคุณภาพ และดีกว่าที่เคยเป็นมา ครูผู้สอนเปลี่ยนแปลงชีวิตของ นักเรียนได้ด้วยการสอนแบบบริบูรณ์เพราะเด็กหนึ่งคนที่คุณช่วยให้สำเร็จ การศึกษา เท่ากับเด็กหนึ่งคนที่ไม่ต้องลาออกกลางคัน นั่นหมายความว่า โอกาสเสี่ยงที่เด็กคนนั้นๆ จะถูกดำเนินคดีในศาลเยาวชนย่อมลดลง รวมถึงการพึ่งพาสวัสดิการของรัฐ ตลอดจนอัตราการจำคุกก็จะลดน้อยลง ตามไปด้วย (Latif, Choudhary, & Hammayun, 2015) เด็กคนดังกล่าวยังคง เป็นอีกหนึ่งแรงสำคัญต่อการสร้างวัฒนธรรมอันดีงามและคุณประโยชน์ แก่โลกใบนี้ ผลลัพธ์คือสังคมที่ดียิ่งขึ้นครับ คุณช่วยเพิ่มโอกาสให้เด็ก เรียนจบมหาวิทยาลัยและพร้อมที่จะทำงานได้ ไม่ว่าเขาเหล่านั้นจะมี พื้นฐานชีวิตอย่างไร

เราทุกคนล้วนมีความเชื่อและเรื่องราวเกี่ยวกับการสอนในแบบฉบับของตนกันทั้งนั้น อย่างครูที่ต้องรับมือกับเด็กด้อยโอกาสก็มักจะมีชุดความคิดเชิงลบและมักโทษสิ่งต่างๆ รอบตัว ครูบางคนอาจจะบ่นว่า “ปีก่อน การเรียนของเจสันไม่พัฒนาขึ้นเลย ก็อย่างที่รู้จักกัน เด็กพวกนั้น” ไม่ได้ได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่เลย แล้วจะให้ฉันทำยังไง?” สังเกตดูสิครับว่าเรื่องเล่าของครูกลุ่มนี้มักจบลงด้วยข้ออ้างว่าทำไมนักเรียนของตนจึงไม่มีพัฒนาการใดๆ ในหนังสือเล่มนี้ คุณจะได้ศึกษาทฤษฎีการสอนแบบบริบูรณ์ที่ครูแถวหน้าใช้จัดการกับอคติและความเชื่อผิดๆ เพื่อส่งเสริมนักเรียนให้ประสบความสำเร็จด้วยการสอนที่มีคุณภาพ

จากนี้อีกหลายปีข้างหน้า คุณอยากให้โรงเรียนขยายโอกาสของคุณมีวัฒนธรรมที่สะท้อนแต่ความสิ้นหวัง และความเชื่อที่ว่าเบื้องหน้ามีแต่อุปสรรครออยู่ หรืออยากให้เกิดวัฒนธรรมที่บ่มเพาะโอกาสเชิงบวก และความสำเร็จด้วยเรื่องราวที่เสริมสร้างกำลังใจกันล่ะครับ จริงๆ แล้วผมจะเขียนเรื่องเล่าตัวอย่างโรงเรียนด้อยโอกาสที่กำลังประสบความสำเร็จอย่างที่เคยเขียนไว้หลายเรื่องในหนังสือเล่มอื่นก็ได้ แต่ผมต้องยกตัวอย่างโรงเรียนสักที่โรกันคุณถึงจะยอมรับและพูดว่า “โอเค พอแล้ว ฉันเชื่อคุณแล้ว” หวังว่าการอ่านหนังสือเล่มนี้จะช่วยปรับความคิดและลบล้างอคติที่คุณมีมาตลอดได้นะครับ

เราคงปฏิเสธไม่ได้ว่าความยากจนนั้นเป็นปัญหาใหญ่ แต่ครูผู้ทุ่มเทจากโรงเรียนหลากหลายแห่งทั่วประเทศต่างตระหนักว่าความเท่าเทียมคือทางออก หนังสือเล่มนี้จึงว่าด้วยการสร้างความเท่าเทียมทางการศึกษาให้กับ *ทุกคน* ด้วยการปลุกฝังชุดความคิดแห่งความสำเร็จให้กับนักเรียน *ทุกคน* หากคุณภาพของโรงเรียนคือการทำให้เด็กทุกคนได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาคแล้วละก็ ความเท่าเทียมก็คือสิ่งที่ทำให้นักเรียนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษามาตรฐานเดียวกันครับ ผมขอยกตัวอย่างความสำเร็จของโรงเรียนในสองระดับชั้นมาแล้วสู่กันฟัง

1. ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ครูหลายคนมีชุดความคิดที่คับแคบ และคิดว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวยากจนไม่มีความสามารถพอ เมื่อต้องใช้สติปัญญาในระดับสูง นั่นเป็นความคิดที่ผิดมหันต์ครับ มีโรงเรียนอนุบาลและประถมต้นหลายแห่งที่สอนการเขียนโค้ด เพราะทุกวันนี้มีแอปพลิเคชันฟรีมากมายที่สอนการเขียนโค้ดให้เด็ก ตั้งแต่ประถมหนึ่ง (ซึ่งช่วยเสริมสร้างกระบวนการทำงานของสมอง ความจำ ความคิด และการตัดสินใจ) ในรูปแบบของเกมที่สนุกสนาน นี่เป็นตัวอย่างวิธีการง่ายๆ ที่ช่วยเพิ่มการเข้าถึงโอกาสในมาตรฐานเดียวกับที่เด็กจากครอบครัวฐานะปานกลางและร่ำรวยได้รับ หากพิจารณาถึงความต้องการนักเขียนโค้ดในตลาดแรงงานแล้วละก็ การ *ไม่* สอนเด็กๆ ให้รู้วิธีการเขียนโค้ดแทบจะเป็นเรื่องที่ไม่สมควร เสียด้วยซ้ำ
2. โรงเรียนมัธยมหลายแห่งเปิดสอนหลักสูตรเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าศึกษาระดับมหาวิทยาลัย แต่ผู้อำนวยการโรงเรียนบางแห่ง กลับมองว่านักเรียนฐานะยากจนนั้นไม่เหมาะกับหลักสูตรดังกล่าว และปล่อยให้เด็กกลุ่มนี้ขาดทรัพยากรและโอกาสศึกษาหลักสูตรที่มีคุณภาพนี้ เช่นนี้ย่อมถือว่า *ไม่* เท่าเทียม โรงเรียนมัธยมบางแห่งให้นักเรียนทั้งหมด 100 เปอร์เซ็นต์เรียนหลักสูตรคุณภาพดังกล่าว และถึงแม้ว่าทางโรงเรียนจะต้องเปิดสอนพิเศษให้บ้าง แต่ก็เพื่อเป้าหมายเดียวกันคือเด็ก *ทุกคน* ต้องสำเร็จการศึกษา ชุดความคิดนั้น สำคัญมากครับ และจะยิ่งสำคัญมากขึ้นไปอีก หากเกณฑ์การประเมิน คือความเท่าเทียมทางการศึกษา

ผมขอเป็นกำลังใจให้ครูทุกคน และจะทำอย่างสุดความสามารถ ให้ครูทุกท่านเติบโตและประสบความสำเร็จ เพราะผมเชื่อว่าครูผู้สอนเป็น ปัจจัยสำคัญหนึ่งเดียวที่จะช่วยให้การศึกษาในสหรัฐฯ อยู่รอดและเติบโต ไม่ว่ารัฐบาลจะออกนโยบายมาอย่างไร เรายังต้องการครูผู้ทุ่มเทและมุ่งมั่น

ผู้ที่พร้อมจะตัดสินใจทำเรื่องยากลำบากเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนด้อยโอกาสสำเร็จการศึกษาได้ ก่อนเข้าสู่เนื้อหา ผมขอแนะนำโครงสร้างของหนังสือเล่มนี้ในเบื้องต้น ตามด้วยเหตุผลสนับสนุนว่าเหตุใดชุดความคิดและกลวิธีการสอนที่นำเสนอจึงจำเป็น ด้วยการยกตัวอย่างที่เคยถูกมองว่าเป็นเรื่องแปลกประหลาด โดยเนื้อหาทั้งหมดล้วนเกี่ยวข้องกับความยากจน ผลกระทบที่เกิดกับนักเรียน และคำตอบว่าเหตุใดคุณจึงสามารถเปลี่ยนอนาคตของนักเรียนให้สดใสขึ้นได้

ว่าด้วยหนังสือเล่มนี้

หนังสือเล่มนี้รวบรวมและปรับเนื้อหาสำคัญจากหนังสือสองเล่ม ได้แก่ *Poor Students, Rich Teaching* และ *Poor Students, Richer Teaching* โดยในฉบับนี้ ผมได้หยิบยกองค์ความรู้สำคัญของชุดความคิดทั้งเจ็ดประเภทจากหนังสือทั้งสองเล่มก่อนหน้า ผู้อ่านทุกท่านจะได้มีแหล่งข้อมูลเยี่ยมประสิทธิภาพที่ได้จากการศึกษาวิจัยอย่างแท้จริง เพียบพร้อมไปด้วยเครื่องมือและวิธีการที่จำเป็นต่อการปรับเพาะชุดความคิดในการสอน รวมทั้งการส่งเสริมให้นักเรียนสำเร็จการศึกษา

แม้คุณจะประสบความสำเร็จด้านการสอนอยู่แล้ว แต่เชื่อเถอะครับว่าความรู้จากหนังสือเล่มนี้จะทำให้คุณเป็นผู้สอนที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นกว่าเดิม และเพื่อเสริมประสิทธิภาพของหนังสือเล่มนี้ ผมได้เขียนหนังสือคู่มือประกอบอีกหนึ่งเล่มชื่อว่า *The Handbook for Poor Students, Rich Teaching* (Jensen, 2019) นำเสนอเนื้อหาสำคัญฉบับย่อของหนังสือเล่มนี้ โดยได้คัดข้อมูลส่วนที่เป็นเหตุผลว่าด้วยประสิทธิภาพของกลวิธีการสอนทั้งหมดออก และทดแทนด้วยเครื่องมือประกอบกลวิธีการสอนแบบต่างๆ ที่นำไปปรับใช้ได้ ซึ่งล้วนช่วยสนับสนุนและปูทางไปสู่การพัฒนาชุดความคิดพึงประสงค์ของครูผู้สอน

การจะพลิกชีวิตของนักเรียนให้สำเร็จได้นั้น ครู ต้องหัดเปลี่ยนตนเอง *ก่อน* ที่จะคาดหวังว่าการเปลี่ยนแปลงสำคัญจะเกิดขึ้นกับนักเรียน

ผมไม่ได้บอกว่าหนทางสู่การเปลี่ยนแปลงนั้นไร้ซึ่งขวากหนาม ผมแค่จะบอกว่าอุปสรรคต่างๆ นั้นจัดการได้ และคุณเองก็ทำสำเร็จได้เช่นกัน

วัตถุประสงค์หลักของหนังสือเล่มนี้คือการพัฒนาเครื่องมือทรงประสิทธิภาพเพื่อการเปลี่ยนแปลง นั่นก็คือชุดความคิด (mindset) ชุดความคิดคือรูปแบบทางความคิดที่คนเรามีต่อสิ่งต่างๆ แครอล ดเวก (2008) นักจิตวิทยาจากมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ดอธิบายไว้ว่า คนส่วนใหญ่เข้าใจเรื่องสติปัญญาในสองรูปแบบ ได้แก่ (1) โลกนี้มีแค่คนฉลาดกับคนไม่ฉลาด (ชุดความคิดแบบยึดติด หรือ fixed mindset) และ (2) เราทุกคนเติบโตและเปลี่ยนแปลงตนเองได้ (ชุดความคิดแบบเติบโต หรือ growth mindset) เมื่อกล่าวถึงสติปัญญาหรือความสามารถ คุณอาจมีความเชื่อแบบใดแบบหนึ่งมากกว่า ไม่ว่าจะเป็นชุดความคิดแบบยึดติด (หยุดอยู่กับที่) หรือชุดความคิดแบบเติบโต (พัฒนาตนเองได้) คนที่มีชุดความคิดแบบยึดติดเชื่อว่าสติปัญญาและความสามารถเป็นคุณสมบัติตายตัวไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้ ส่วนคนที่มีชุดความคิดแบบเติบโตจะมองว่าสติปัญญาและความสามารถนั้นพัฒนาได้ตามระยะเวลา เพราะสมองมีพัฒนาการและเติบโตได้

หนังสือเล่มนี้จะขยายมุมมองและเจาะลึกชุดความคิดประเภทต่างๆ ของนักเรียนและครูผู้สอนในด้านพฤติกรรมลักษณะต่างๆ ที่คุณจะได้เห็นได้ว่าเกี่ยวข้องกับการสอนอย่างยิ่ง เนื้อหาแบ่งออกเป็น 7 ส่วนหลัก โดยแต่ละส่วนนำเสนอชุดความคิดเฉพาะทั้ง 7 ประเภท พร้อมกลวิธีการสอนทรงประสิทธิภาพที่สอดคล้องกับผลการวิจัยและง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ โดยเนื้อหาทั้ง 7 ส่วนมีดังนี้

- **ส่วนที่ 1 ชุดความคิดसानสัมพันธ์** บทที่ 1 ถึงบทที่ 3 ว่าด้วยชุดความคิดसानสัมพันธ์ และอธิบายถึงสาเหตุว่าทำไมความสัมพันธ์ที่ผู้สอนมี (หรือไม่มี) ต่อนักเรียนนั้นจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่ออัตราการจบการศึกษาและลาออก พร้อมเน้นย้ำว่าทุกสิ่งที่คุณจะทำได้ล้วนต้องเริ่มด้วยการสานสัมพันธ์กับนักเรียนทั้งสิ้น

- **ส่วนที่ 2 ชุดความคิดแห่งความสำเร็จ** เนื้อหาบทที่ 4 ถึงบทที่ 6 จะสอนวิธีการสร้างความสำเร็จอันทรงประสิทธิภาพด้วยชุดความคิดแห่งความสำเร็จ นักเรียนด้อยโอกาสสามารถเรียนรู้และรักการเรียนได้ หากคุณเลือกใช้เครื่องมือและกลวิธีการสอนที่ถูกต้อง
- **ส่วนที่ 3 ชุดความคิดเชิงบวก** บทที่ 7 ถึงบทที่ 9 เป็นแหล่งบ่มเพาะอารมณ์และชุดความคิดของนักเรียน โดยเนื้อหาแต่ละบทมุ่งเน้นการปลูกฝังทัศนคติเชิงบวกต่อความคาดหวังทางการศึกษา ทั้งกับตัวคุณเองและนักเรียน หากคุณเป็นผู้สอนที่มักคิดว่านักเรียนบางคนมีข้อจำกัด (ไม่ต้องกังวลไปครับ ครูทุกคนเคยคิดแบบนี้กันทั้งนั้น) เนื้อหาทั้งสามบทนี้ยิ่งถือว่าสำคัญชนิดห้ามพลาด ชุดความคิดเชิงบวกที่บ่มเพาะขึ้นจนแข็งแกร่งของผู้สอนจะช่วยส่งนักเรียนให้ผงาดสู่ความสำเร็จได้
- **ส่วนที่ 4 ชุดความคิดแห่งบรรยากาศการเรียนแบบบริบูรณ์** บทที่ 10 ถึงบทที่ 12 นำเสนอวิธีการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกที่คุณได้บ่มเพาะขึ้นไปใช้สร้างสรรค์วัฒนธรรมการเรียนที่ทั้งกระตือรือร้นและมีประสิทธิภาพ โดยใช้ชุดความคิดส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้อีกด้วย เป็นเครื่องมือหลัก ทั้งยังบอกเล่าความลับของเหล่าผู้สอนชั้นแนวหน้าในการสร้างสรรค์บรรยากาศการเรียนอันน่าอัศจรรย์ให้คุณได้เรียนรู้อีกด้วย
- **ส่วนที่ 5 ชุดความคิดส่งเสริมศักยภาพนักเรียน** เนื้อหาบทที่ 13 ถึงบทที่ 15 เน้นประเด็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพทางสติปัญญาของนักเรียนแบบก้าวหน้า เพราะปัญหาสำคัญของนักเรียนฐานะยากจนก็คือระดับสติปัญญา หรือที่เรียกกันว่าภาวะทางปัญญา เนื้อหาทั้งสามบทยกหลักฐานทางวิชาการเพื่อให้คุณมั่นใจว่านักเรียนสามารถพัฒนาระดับสติปัญญาได้ทั้งด้านความจำ การคิดวิเคราะห์ คลังคำศัพท์ และทักษะการเรียนรู้อีกต่อไป โดยปราศจากข้อสงสัยใดๆ อีกต่อไป
- **ส่วนที่ 6 ชุดความคิดแบบมีส่วนร่วม** บทที่ 16 ถึงบทที่ 18 เจาะลึกประเด็นการมีส่วนร่วมของนักเรียนด้วยวิธีการใหม่โดยพึ่งพา

ชุดความคิดแบบมีส่วนร่วม คุณจะได้เรียนรู้กลวิธีที่ง่าย รวดเร็ว และปฏิบัติได้จริงในการรักษา เน้นย้ำ ตลอดจนการทำข้อตกลงร่วมกัน ในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้

- **ส่วนที่ 7 ชุดความคิดการสำเร็จการศึกษา** บทที่ 19 ถึงบทที่ 20 จะช่วยให้คุณมุ่งเน้นสู่เป้าหมายสูงสุดของการสอน ซึ่งก็คือนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา พร้อมที่จะทำงาน หรือศึกษาต่อ เนื้อหาแต่ละบทให้ความสำคัญกับปัจจัยทางการศึกษาที่พิสูจน์แล้วว่าส่งเสริมอัตราการสำเร็จการศึกษา คุณจะได้เรียนรู้หลักวิชาการที่อธิบายว่า *เหตุใด* ปัจจัยที่ยกมานั้นจึงทรงประสิทธิภาพต่อการกระตุ้นความสำเร็จ อีกทั้งจะได้ศึกษาตัวเลือกเชิงบวกใหม่ๆ ที่นักเรียนของคุณปรับใช้ได้ที่โรงเรียน

เนื้อหาหลักแต่ละส่วนจะปิดท้ายด้วยภาคทบทวนเพื่อให้คุณได้พิจารณาประสบการณ์สอนของตนเองที่สอดคล้องกับชุดความคิดประเภทต่าง ๆ ที่เพิ่งได้ศึกษาจบไป และเพื่อพิจารณาว่าคุณจะนำชุดความคิดที่เรียนรู้ไปใช้กับการสอนในสถานการณ์จริงได้อย่างไรบ้าง มีองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์อีกมากมายให้คุณได้เรียนรู้ครับ แต่ชุดความคิดทั้งเจ็ดประเภทและกลวิธีการสอนประกอบที่ผมนำเสนอจะเปลี่ยนโลกได้หากคุณนำไปใช้อย่างเหมาะสม ผมขอสัญญาครับ

หนังสือเล่มนี้ปิดเนื้อหาด้วยบทส่งท้าย ซึ่งเป็นบทสรุปที่อ่านง่าย ทั้งยังเพิ่มเติมข้อมูลของเครื่องมือและวิธีการจัดระบบที่นำไปปรับใช้ได้ทันที นอกจากนี้ ในเว็บไซต์ของหนังสือ (go.SolutionTree.com/instruction) คุณจะได้เข้าถึงภาคผนวกซึ่งรวบรวมแหล่งข้อมูลสนับสนุนการนำเครื่องมือต่าง ๆ ที่กล่าวถึงในหนังสือเล่มนี้ไปใช้ ตลอดจนเทคนิคสำคัญทางกระบวนการคิด และคำแนะนำในการเขียนแผนการสอนแบบบริบูรณ์

หนังสือเล่มนี้อัดแน่นไปด้วยองค์ความรู้ตามหลักวิชาการ และเรื่องราวของเหล่าผู้สอนที่นำกลวิธีการสอนอันทรงประสิทธิภาพไปใช้ ซึ่งเชื่อแน่ว่าเนื้อหาดังกล่าวจะช่วยให้คุณตัดสินใจได้อย่างรอบคอบ

ด้วยมุมมองที่แปลกใหม่ และหากคุณต้องการหยุดอ่านเพื่อคิดพิจารณา ช่วงเนื้อหาส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือก็ทำได้ตามต้องการ เพราะเนื้อหาเพียงบทเดียวก็สร้างความแตกต่างให้กับการสอนของคุณได้แล้ว ผมขอแนะนำให้เลิกถามได้แล้วครับว่า “ฉันเคยได้ยินวิธีการนี้จากที่ไหนนะ?” แต่ขอให้อ่านว่า “ฉันเคยเอาวิธีการนี้ไปใช้สอนแล้วหรือยังนะ?” หรือ “ฉันใช้วิธีการสอนนี้ได้ดีพอจนเกิดผลลัพธ์ที่ต้องการแล้วหรือยัง?” เชื่อเถอะครับว่าครูทุกคนสอนเก่งขึ้นได้ และหนังสือเล่มนี้จะช่วยนำทางคุณเอง

ก่อนที่จะเราไปศึกษาเนื้อหาส่วนที่ 1 และชุดความคิดเพื่อการเปลี่ยนแปลงทั้ง 7 ประเภทกัน เรามาศึกษาผลงานวิจัยที่ใช้สนับสนุนหนังสือเล่มนี้แบบลงลึกกันอีกสักหน่อยนะครับ คุณจะเห็นว่าเหตุใดผลการศึกษาวิจัยที่หยิบยกมาจึงน่าเชื่อถือ

ว่าด้วยมาตรฐานใหม่

หนังสือด้านการศึกษายุ่งยากแนะนำวิธีการและสิ่งที่ผู้สอนควรทำ แต่หนังสือเล่มนี้แตกต่างออกไปตรงที่ผมได้ *อธิบายเหตุผล* ประกอบด้วยว่าคำแนะนำที่เสนอไปนั้นเกี่ยวข้องกับการสอนอย่างไร พร้อมกันนั้นก็อธิบายว่าเหตุใดประเด็นนั้นๆ จึงเป็นเรื่อง *เร่งด่วน* หากคุณเติบโตในสหรัฐอเมริกา ผมก็พอจะทราบด้วยประสบการณ์ตรงว่าคุณได้พบพานการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญมาแล้วกี่ครั้งในชีวิต แต่ถึงแม้ว่าคุณจะอาศัยในต่างประเทศ ผมเชื่อว่าคุณเองก็คงได้ประสบกับการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญมาแล้วไม่ต่างกัน และในบรรดาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น คงมีไม่น้อยที่เกิดเป็น *มาตรฐานใหม่* สำหรับคุณ เมื่อกล่าวถึงมาตรฐาน เรามักจะนึกถึง *สิ่งที่เป็นปกติ* และไม่จำเป็นต้องใส่ใจให้มากนักเพราะมองว่าเป็นของตาย หรืออาจจะมองว่ามาตรฐานเป็นสิ่งที่ดีด้วยซ้ำไป แต่จากนี้ไป ขอให้ทุกคนลองเปลี่ยนความคิด โดยให้ถือว่ามาตรฐานใหม่ในที่นี้คือ ภัยคุกคามหน้าที่การงานและอนาคตของคุณ ความด้อยโอกาสและ

ชุดความคิด (ประเด็นหลักของหนังสือ) มีบทบาทสำคัญต่อมาตรฐานใหม่ ที่กล่าวมา ซึ่งนี่ไม่ใช่เรื่องสมมติของภัยคุกคามนะครับ เพราะมันเกิดขึ้น แล้ว และคุณต้องตระหนักเรื่องนี้ให้ดีกว่าก้าวเข้าสู่ชั้นเรียนอีกครั้ง

ณ โรงเรียนแห่งหนึ่งที่ผมเคยร่วมงานด้วย ครูคนหนึ่งเข้ามา แสดงความไม่พอใจ เธอพูดด้วยน้ำตาคลอเบ้าว่า “คุณอยากให้เรา ทำอย่างนั้นทำอย่างนี้ ทั้งที่บอกเองว่าเป็นเรื่องยาก และอาจใช้เวลาหลาย เดือนหรือหลายปี รู้บ้างไหมว่าครูรุ่นบุกเบิกถูกขอให้ทำอะไรต่อมิอะไร มากมายแค่ไหน และรู้ไหมว่าผู้บริหารไม่เคยสนับสนุนพวกเราเลย อีกอย่าง จะรู้ได้อย่างไรว่าวิธีการที่พวกคุณแนะนำจะใช้ได้ผลจริง แล้วแบบนี้เราจะ ต้องใส่ใจทำไม เพราะอีกไม่กี่ปีนโยบายก็จะเปลี่ยน เต็มที่ก็มีนโยบายเข้าทำ ใหม่ๆ โผล่มา และเราก็ต้องเอาด้วยอีกอยู่ดี” น้ำตาเธอเกือบไหลออกมา เห็นได้ชัดเจนนว่าเธอคับข้องใจขนาดไหน เมื่อบรรดาครูผู้สอนกล่าวว่า “หน้าที่ของเราไม่เหมือนเมื่อก่อนแล้ว” ซึ่งผมเห็นด้วยครับ เมื่อพวกเขา กล่าวอีกว่า “เด็กสมัยนี้ไม่เหมือนเด็กสมัยก่อน” ผมก็เห็นด้วยอีกเช่นกัน เมื่อเจ้าหน้าที่บอกว่า “วงการการศึกษามันเปลี่ยนไปแล้ว” พวกเขาก็พูดถูก เลยละครับ ทำดีที่สุด เมื่อครูผู้สอนระบายความในใจกับผมว่าอึดอัดและ หงุดหงิดใจแค่ไหนกับงานที่ต้องทำ ผมก็ต้องบอกว่าผมอยู่ข้างพวกคุณ นะครับ เพราะผมเองเคยเป็นครูมาก่อน และตอนนี้ก็ยังทำงานร่วมกับครู อยู่เสมอ ผมจึงเข้าใจดีว่าวงการนี้เป็นอย่างไร

ดังนั้น เรามาลองกันดูสักตั้งครับ มาเจาะลึกและศึกษาเส้นทาง สู่การเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องและส่งผลต่อการสอนในชั้นเรียน โดยเฉพาะ เมื่อต้องดูแลนักเรียนน้อยโอกาส เราจะร่วมกันศึกษาหลักฐานสำคัญที่ ถือเป็นมาตรฐานใหม่นี้ เพื่อพิจารณาว่าผลกระทบของความยากจนคืออะไร และมันส่งผลอย่างไรต่อนักเรียน

ความยากจนและหลักฐานสำคัญว่าด้วย *มาตรฐานใหม่*

ปัญหาความยากจนและความด้อยโอกาสในสหรัฐฯ นับวันมีแต่จะเลวร้ายลง โดยมาตรฐานใหม่ที่เกิดขึ้นได้สะท้อนข้อมูลจากโรงเรียนต่างๆ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ในโรงเรียนรัฐจัดอยู่ในกลุ่มนักเรียนยากจน (Suitts, 2015) และในรัฐที่มีประชากรอาศัยอยู่มากที่สุดห้ารัฐ (ได้แก่ แคลิฟอร์เนีย เท็กซัส ฟลอริดา อิลลินอยส์ และนิวยอร์ก) นักเรียนกว่า 48 เปอร์เซ็นต์ในโรงเรียนรัฐเป็นเด็กด้อยโอกาส (Suitts, 2015) ลองหยุดคิดแล้วค่อยๆ ยอมรับข้อเท็จจริงนี้ซะครับ

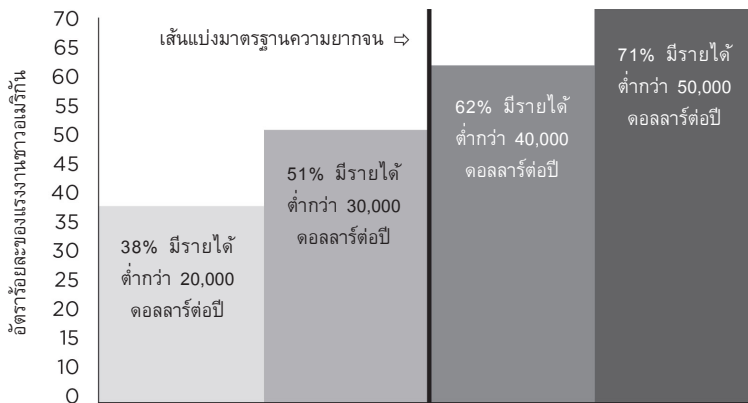
ความเลวร้ายยังดำเนินต่อไป โดยในปี 2016 นักเรียน 2 ใน 3 ของเด็กที่ต้องออกจากโรงเรียนกลางคันเป็นเด็กที่ครอบครัวมีฐานะยากจน และสถิติทั่วประเทศชี้ว่าอัตราการสำเร็จการศึกษาระหว่างเด็กทั่วไปกับเด็กด้อยโอกาสมีช่องว่างห่างกันตั้งแต่ 3 จนถึง 24 เปอร์เซ็นต์ ถึงแม้ว่ารัฐต่างๆ ทั่วประเทศจะพยายามลดช่องว่างทางการศึกษา แต่รัฐจำนวน 1 ใน 3 ไม่ประสบความสำเร็จ ทำให้ช่องว่างยังคงกว้างขึ้นเรื่อยๆ (DePaoli, Bridgeland, Atwell, & Balfanz, 2018) มาตรฐานการศึกษาใหม่นี้กลายเป็นตัวแปรสำคัญต่อชุดความคิดของผู้คน โดยเฉพาะเหล่าครูผู้สอน แนวโน้มทางการศึกษาที่เกิดขึ้นจึงไม่ถือว่าอยู่ข้างเราเลย

ปรากฏการณ์ที่เกิดควบคู่กับมาตรฐานใหม่คือจำนวนชนชั้นกลางที่หายไป สอดคล้องกับข้อมูลที่ว่าแรงงานรายได้ดีซึ่งกำหนดรับแรงงานวุฒิการศึกษาระดับมัธยมนั้นนับวันยังมีแต่จะลดน้อยลง (เช่น งานโรงงานเหมือนแร่ โรงผลิตรถยนต์ โรงกลั่นน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ฯลฯ) ขณะที่เทคโนโลยี (หุ่นยนต์ ซอฟต์แวร์ เว็บไซต์ และสมาร์ทโฟน) เข้ามาแทนที่แรงงานดังกล่าว ตัวอย่างเช่น งานขับรถบรรทุกที่เคยเป็นงานซึ่งนิยมที่สุดใน 29 รัฐ (Bui, 2015) แต่ตอนนี้โรงงานอุตสาหกรรมหลายแห่งทั่วโลกต่างหันไปพัฒนา ทดสอบ และเริ่มนำรถบรรทุกอัตโนมัติเข้ามาทดแทน จึงคาดว่างานขับรถบรรทุกจะหมดไปภายในปี 2030 (Campbell, 2018)

ลองจินตนาการถึงความพลิกผันที่จะเกิดขึ้นกับการเปลี่ยนแปลงนี้ดูสิครับ งานที่นิยมมากที่สุดในรัฐ กว่าครึ่งจะถูกปรับเป็นระบบอัตโนมัติ (Bui, 2015) บ่อยครั้งที่สาเหตุของความยากจนเกิดจากค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้น โดยไม่สอดคล้องกับภาวะเงินเฟ้อ มูลค่าที่แท้จริงของค่าตอบแทนสำหรับชนชั้นกลางและคนจนจึงลดลง อัตราค่าตอบแทนรายปีของชนชั้นกลาง (เมื่อพิจารณาเทียบกับอัตราเงินเฟ้อ) ดิ่งลงอย่างฮวบฮาบจาก 57,000 เหรียญสหรัฐ ในปี 2000 เหลือ 52,000 เหรียญสหรัฐ ในปี 2014 (Economic Policy Institute, 2014) กล่าวคือประชากรโดยเฉลี่ยของสหรัฐฯ สูญเสียเงินเกือบ 10 เปอร์เซ็นต์ของรายได้ต่อปีไปกับอัตราเงินเฟ้อมาตั้งแต่ปี 2000 ดังนั้น แม้แต่ครอบครัวชนชั้นกลางที่ลดจำนวนลงก็ยังต้องเผชิญกับความยากลำบากในชีวิตมากยิ่งขึ้น และในปี 2018 ก็มีสัญญาณเชิงบวกด้านการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย (Drum, 2018)

แต่คุณไม่ได้โดดเดี่ยวกับมาตรฐานใหม่นี้หรอกนะครับ เพราะชาวอเมริกันกว่า 76 เปอร์เซ็นต์ใช้ชีวิตแบบเดือนชนเดือน และแทบจะไม่มีเงินออม (Bankrate, 2012) ประชากรที่ต้องพึ่งพาความช่วยเหลือและค่าอาหารจากรัฐทวีจำนวนขึ้นเป็น 2 เท่าตัวจากปี 2008 ถึงปี 2014 (U.S. Department of Agriculture, Food and Nutrition Service, 2016) และเต็กราวครึ่งหนึ่งที่เกิดในช่วงปี 2015 มีแนวโน้มสูงที่จะต้องพึ่งพาค่าอาหารจากรัฐในช่วงใดช่วงหนึ่งของชีวิต (Rank & Hirschl, 2015)

แรงงานชาวอเมริกันประมาณครึ่งหนึ่ง (51 เปอร์เซ็นต์) มีรายได้เฉลี่ยต่อปีต่ำกว่า 30,000 เหรียญ ขณะที่ค่าเฉลี่ยรายได้มาตรฐานความยากจนต่อครอบครัว (จำนวนสมาชิก 5 คน) ของสหรัฐฯ อยู่ที่ 28,410 เหรียญต่อปี กระนั้น แรงงานชาวอเมริกาเกือบ 40 เปอร์เซ็นต์กลับมีรายได้ไม่ถึง 20,000 เหรียญต่อปี (Social Security Online, 2016) ดูข้อมูลแรงงานในมาตรฐานใหม่ที่ภาพประกอบ 1

ที่มา Social Security Online, 2016

ภาพประกอบ 1 ข้อมูลแรงงานตามมาตรฐานใหม่ของสหรัฐฯ

ผมขอสรุปข้อมูลเบื้องต้นให้เลยแล้วกันครับ นับตั้งแต่ปี 2000 จนถึง 2014 ผู้ใหญ่ฐานะปานกลางลดจำนวนลงในกว่า 203 เมืองจากทั้งหมด 229 เมืองในอเมริกา ลองคิดตามดูให้ดีนะครับ นี่เท่ากับว่าในเขตตัวเมืองราว 90 เปอร์เซนต์ของสหรัฐฯ จำนวนผู้มีฐานะปานกลางกำลังลดลง (Pew Research Center, 2016)

การทำความเข้าใจข้อมูลที่ยกมานี้เป็นเพียงจุดเริ่มต้นของการต่อสู้อันยืดเยื้อ เราจึงต้องเข้าใจนิยามที่แท้จริงของความยากจนและความต้อยโอกาสให้ได้เสียก่อน

ความต้อยโอกาสหมายถึงอะไรได้อีกบ้างสำหรับครูผู้สอน

การบอกว่าใครสักคนมาจากครอบครัวต้อยโอกาสแทบจะไม่ได้ให้ข้อมูลอะไรเกี่ยวกับครอบครัวของบุคคลนั้นๆ เลย ครอบครัวอาจจะแตกแยกหรืออยู่กันพร้อมหน้า อาจเป็นครอบครัวที่อบอุ่นหรือมีปัญหา ก็เป็นไปได้ เราไม่มีทางรู้ได้เลยครับ เพราะความยากจนและความต้อย

โอกาสบ่งบอกเพียงว่าครอบครัวนั้นมีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่ไม่สู้ดีนัก แต่ไม่อาจนิยามความเป็นบุคคลของใครได้เลย ความหมายของความด้อยโอกาสที่ผมนิยามขึ้นไม่ได้ให้ความสำคัญกับมาตรฐานรายได้ต่อปีที่ภาครัฐกำหนดมากนัก แต่ผมใส่ใจผลกระทบทั่วไปของความด้อยโอกาสในฐานะปัจจัยเสี่ยงด้านต่างๆ ในภาพรวมมากกว่า ผมจึงขอนิยามความด้อยโอกาสในหนังสือเล่มนี้ไว้ว่า “สถานะเรื้อรังแห่งความยากลำบากที่เกิดจากปัจจัยเสี่ยงทางสังคมและเศรษฐกิจ”

การทำงานเพื่อช่วยเหลือนักเรียนด้อยโอกาสนั้นต้องอาศัยความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว กล่าวคือเด็กฐานะยากจนแต่ละคนประสบปัญหาต่างกันไป เพราะความยากลำบากที่พวกเขาเผชิญและจัดเรียงความคิดไว้นั้นมีลักษณะต่างกัน เชลล์สมองของคนเรานอกแบบมาโดยธรรมชาติให้ *ตอบสนอง* ต่อสิ่งแวดล้อม ไม่ใช่ให้อยู่เหนือสิ่งรอบตัวได้โดยอัตโนมัติ การต้องใช้ชีวิตท่ามกลางความยากลำบากอย่างต่อเนื่องจึงส่งผลต่อเชลล์สมองโดยตรง ทั้งด้านความทรงจำ การควบคุมแรงกระตุ้น พฤติกรรมด้านมิติสัมพันธ์ การใช้ภาษา ทักษะการรู้จัก และการจัดการความขัดแย้ง (Noble, Norman & Farah, 2005)

มีหลักฐานทางวิชาการที่ว่าสมองของเด็กด้อยโอกาสมีแนวโน้มที่แตกต่างกันไปตามประสบการณ์พื้นฐานใน 4 ลักษณะ ได้แก่ (1) ปัญหาสุขภาพจากการขาดสารอาหาร และการรับสารพิษหรือมลพิษ (2) ปัญหาความเครียดสะสม (3) ทักษะการรู้จักที่ต่ำกว่ามาตรฐาน และ (4) ปัญหาทางอารมณ์จากความสัมพันธ์ (Evans & Kantrowitz, 2002) แม้ว่าเด็กจากครอบครัวที่มีปัญหาทางสถานะเศรษฐกิจและสังคมจะไม่ได้เผชิญกับปัจจัยเสี่ยงที่ว่ามานี้ทุกคน แต่เด็กส่วนใหญ่ล้วนผ่านประสบการณ์ดังกล่าวมาแล้วทั้งนั้น

คุณจะพบเห็นพฤติกรรมที่เป็นผลสืบเนื่องจากการได้รับสารพิษ (ปัญหาด้านความทรงจำ และปัญหาสมาธิสั้น) หรือความเครียดสะสม (ภาวะลึ้นหวังจากประสบการณ์ชีวิต ความเฉื่อยชา อาการตื่นตระหนก

หรือการใช้ความรุนแรงต่อหน้าผู้สอน) ในชั้นเรียน คุณยังจะได้พบเห็นผลของการขาดโอกาสในการฝึกทักษะการรู้คิด (ปัญหาทักษะคำศัพท์ ทักษะการอ่าน และปัญหาด้านความจำใช้งาน) และปัญหาทักษะทางอารมณ์และความสัมพันธ์ (มารยาทไม่ดี ความประพฤติน่าพิงประสงค์ หรือปฏิกริยาทางอารมณ์ที่ผิดปกติ) กล่าวได้ว่า อารมณ์ความรู้สึกและความสามารถในการเรียนรู้เชื่อมโยงกันอย่างลึกซึ้งและทรงพลัง

หากครูผู้สอนมองข้ามความสำคัญของอารมณ์และความรู้สึกของนักเรียน ก็เท่ากับว่าครูได้มองข้ามองค์ประกอบสำคัญในการเรียนรู้ของนักเรียนไปด้วย หรือจะกล่าวถึงขั้นว่าครูได้มองข้ามเหตุผลสำคัญพื้นฐานของการเรียนรู้ไปเลยก็คงไม่ผิดนัก (Immordino-Yang & Damasio, 2007, หน้า 9)

ครูที่ไม่เข้าใจสาเหตุของพฤติกรรมเหล่านี้อาจตัดสินนักเรียนอย่างผิดๆ ว่าพวกเขาเป็นเด็กขี้เกียจ ไม่ยินดีที่จะปฏิบัติตามคำแนะนำ ไม่ตั้งใจฟัง เรียนไม่ดี หรือเป็นพวกต่อต้านสังคม ซึ่งอาจนำไปสู่บรรยากาศการเรียนที่ไม่ราบรื่น ระดับความสามารถที่แตกต่างกันชัดเจน ความไม่พอใจ และการลาออกในท้ายที่สุด แต่ที่เลวร้ายไปกว่านั้น ครูผู้สอนอาจโทษว่าเป็นเพราะพฤติกรรมของนักเรียน ในทางกลับกัน หากนักเรียนรับรู้ได้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เคารพและไวใจครู เด็กๆ ก็จะเรียนรู้ได้ดีและแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกว่าเดิม

ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนส่งผลใหญ่หลวงต่อความสำเร็จของนักเรียน และวิจัยอันดับปัจจัยสำคัญลำดับต้นๆ 10 เปอร์เซ็นต์แรกอย่างไม่ต้องสงสัย (Hattie, 2009) ความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียนนั้นจะสำคัญเป็นพิเศษสำหรับเด็กที่ไม่ได้มีพ่อแม่คอยห่วงใยใส่ใจ และเมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยอื่นๆ เช่น ความรู้ความสามารถของครูในวิชาที่สอน พบว่าปัจจัยดังกล่าวตกอยู่ในกลุ่ม 10 เปอร์เซ็นต์สุดท้าย (Hattie,

2009) จึงกล่าวได้ว่านักเรียนให้ความสำคัญกับความใส่ใจที่ครูมีต่อตนเองมากกว่าความสามารถทางวิชาการของครูเสียอีก

การออกแบบพัฒนาการทางสมอง

ในฐานะนักวิจัยด้านการศึกษาที่ได้ร่วมงานกับโรงเรียนต่างๆ ทั่วประเทศ ผมรับฟังเรื่องราวว่าด้วยเหตุผลที่นักเรียนด้อยโอกาสมีแนวโน้มจะไม่ประสบความสำเร็จมาแล้วแทบทุกรูปแบบ อย่างในเขตชนบทของรัฐเคนทักกี ผมได้ยินมาว่าการปิดเหมืองถ่านหินทำให้นักเรียนรู้สึกสิ้นหวังในรัฐนิวเม็กซิโก ก็ว่ากันว่าเมื่ออัตราการว่างงานสูงจนทำให้นักเรียนขาดแรงกระตุ้น ส่วนในฮาวาย ก็มีคนบอกว่าวัฒนธรรมชายหาดทำให้นักเรียนสนใจการเล่นเซิร์ฟมากกว่าการเรียน เหตุผลและข้ออ้างทำนองเดียวกันนี้เป็นอคติที่คนในชุมชนที่กักกันไปเอง โดยไม่รู้ว่ากำลังทำลายโอกาสสู่ความสำเร็จของเด็กนักเรียน

คุณเองก็น่าจะพอมีคนรู้จักที่ยึดถืออคติที่ว่าคนเราไม่มีทางเปลี่ยนแปลงได้ คนกลุ่มนี้คือผู้ส่งต่อความเชื่อผิดๆ อย่างเช่น “เด็กคนนี้เป็นเด็กเกเรและชอบสร้างปัญหาตั้งแต่แปดขวบแล้ว โตขึ้นก็คงจะเป็นตัวแสบอย่างเคย” นี่เป็นตัวอย่างของชุดความคิดเชิงลบครับ คุณพอจะมองเห็นความเชื่อมโยงของอคติที่ผมว่ามาบ้างหรือยังครับ

ในความเป็นจริงแล้ว มนุษย์ทุกคนสามารถและจะเปลี่ยนแปลงตนเองตามธรรมชาติ โดยคุณสมบัติหนึ่งของสมองมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนก็คือความยืดหยุ่นของสมอง (neuroplasticity) คุณสมบัติดังกล่าวช่วยให้สมองเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ พัฒนาโครงข่ายทางสมองขึ้นใหม่ หรือแม้แต่ปรับโครงสร้างของตัวมันเองเพื่อให้มีพื้นที่มากขึ้น (หรือน้อยลง) สำหรับเป้าหมายหรือหน้าที่เฉพาะ ตัวอย่างเช่น มีการพบความเปลี่ยนแปลงในการทำงานของสมอง โดยเฉพาะเมื่อมีการฝึกทักษะการรู้คิดขั้นสูง (Mackey, Singley, Wendelken, & Bunge, 2015) และ

เพียงสองชั่วโมงหลังการฝึกทักษะดังกล่าว เราก็จะเห็นความเปลี่ยนแปลงของสมองได้ (Hofstetter, Tavor, Moryosef, & Assaf, 2013)

การที่คนเราไม่มีพัฒนาการนั้นส่วนใหญ่เป็นเพราะคนรอบข้างถอดใจที่จะช่วยเหลือ สิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันเป็นพิษ หรือมีการใช้กลวิธีการสอนที่ไร้ประสิทธิภาพจนไม่เกิดความเปลี่ยนแปลงใดๆ ครูส่วนใหญ่มักหมดหวังที่จะช่วยเหลือนักเรียนเมื่อไม่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวเด็ก อย่างไรก็ตาม ครูประจำชั้นเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญสูงสุดในฐานะผู้ส่งเสริมความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน ครูจึงสร้างผลกระทบด้านการเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้นกว่าพ่อแม่ เพื่อนร่วมชั้น โรงเรียน หรือความยากจนเสียอีก (Hanushek, 2005; Rivkin, Hanushek, & Kain, 2005; Rockoff, 2004) งานวิจัยยังชี้ด้วยว่าครูที่มีผลการปฏิบัติงานดีกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (ครูที่สอนนักเรียนเป็นระยะเวลา 1 ปีการศึกษา แต่ก่อให้เกิดผลการเรียนรู้เทียบเท่ากับการสอนในระยะเวลา 1.5 ปีการศึกษา) สามารถกำจัดผลกระทบทางวิชาการอันเนื่องมาจากความยากจนให้หมดไปได้ภายในห้าปี (Hanushek, 2005)

เรื่องราวและความเชื่อด้านการศึกษาในโรงเรียนที่บอกเล่าต่อๆ กันมาจะกำหนดระดับความคาดหวังที่นักเรียนมี หากความเชื่อนั้นนำดีขึ้นมา ส่งเสริมชุดความคิดเชิงบวก และสร้างความหวัง นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนก็จะช่วยกันส่งต่อข้อความเชื่อเชิงบวกนั้น ในโรงเรียนที่มีคุณภาพสูง บุคลากรจะช่วยกันนิยามมาตรฐานใหม่ในแบบฉบับของตนเอง ชุดความคิดจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งยวด โดยเฉพาะเมื่อต้องรับมือกับปัญหาความด้อยโอกาส หนังสือเล่มนี้จะช่วยให้คุณค้นพบชุดความคิดทรงประสิทธิภาพซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการกระตุ้นพัฒนาการเชิงบวกเพื่อเปลี่ยนแปลงอนาคตของนักเรียน

ก่อนที่จะเราจะลงรายละเอียดกัน ผมอยากนำเสนออีกหนึ่งประเด็นเกี่ยวกับกลวิธีที่สร้างชุดความคิดพึงประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในเกมกีฬาส่วนใหญ่ ทีมที่ทำคะแนน (ทำประตู หรือวิ่งเร็วที่สุด) จะเป็นฝ่ายชนะระบบคะแนนนี้เป็นระบบพื้นฐานและเข้าใจได้ง่าย ส่วนในอาชีพ

การสอนของคุณั้น ระบบให้คะแนนที่ประเมินว่ากลวิธีการสอนแบบไหน ดีที่สุดนั้นเรียกว่า “ขนาดของผลกระทบ” (effect size) ตัวเลขที่ได้คือ ขนาดผลกระทบด้านการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นของนักเรียน กล่าวคือ ตัวเลข ช่วยบอกว่าสิ่งนั้นๆ มีประสิทธิภาพเพียงใด กลไกการคำนวณของระบบนี้ ไม่ซับซ้อน เพราะเป็นระบบประเมินมาตรฐานที่วัดขนาดผลกระทบ ของสิ่งที่ได้ (หรือที่เสียไป) ของความสำเร็จของนักเรียนอันเกิดจาก การแทรกแซง (เทียบกับการควบคุม) (Olejnik & Algina, 2000) ดู ภาพประกอบ 2

ที่มา Vacha-Haase & Thompson, 2004

ภาพประกอบ 2 ขนาดผลกระทบสู่การปฏิบัติ

นักวิจัยศึกษาเปรียบเทียบค่าความแตกต่างระหว่างการลงมือปฏิบัติกับการไม่ปฏิบัติ ซึ่งตามหลักการแล้ว นักวิจัยจะศึกษากลุ่มทดลอง (ด้วยกลวิธีการสอนแบบใหม่) และกลุ่มควบคุม (ด้วยกลวิธีการสอนแบบเดิม) ผลการวิเคราะห์ที่น่าเชื่อถือที่สุดมาจากการศึกษากลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ และศึกษาหลายต่อหลายครั้งกับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่หลากหลาย เช่นนี้ ข้อมูลที่ได้จึงมีความน่าเชื่อถือสูงสุด ข้อนี้สำคัญมากครับ ผมได้เชื่อมโยงกลวิธีการสอนหลากหลายรูปแบบเข้ากับขนาดผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นไว้ในหนังสือเล่มนี้ จึงขอให้ทุกท่านตั้งใจและศึกษาอย่างถี่ถ้วนครับ

เนื้อหาทั้งหมดนี้เกี่ยวข้องกับโดยตรงกับการสอนของคุณ

การศึกษาขนาดผลกระทบเป็นวิธีการวิจัยที่ใช้กันแพร่หลายเพื่อประเมินประสิทธิภาพของกลวิธีการสอนและปัจจัยต่างๆ โดยพบว่าขณะที่การแทรกแซงด้านอื่นๆ มักก่อผลเชิงลบต่อขนาดผลกระทบด้านการเรียนรู้ แต่การแทรกแซงในชั้นเรียน (ด้วยกลวิธีของครูผู้สอน) กลับส่งผลเชิงบวก ปกติแล้วการแทรกแซงในชั้นเรียนจะก่อให้เกิดขนาดผลกระทบระหว่าง 0.25 ถึง 0.75 โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 0.40 (Hattie, 2009) การประเมินผลการเรียนรู้ระยะเวลา 1 ปี จะก่อให้เกิดขนาดผลกระทบที่ 0.50 และผลประเมินการเรียนระยะเวลา 2 ปี ขนาดผลกระทบจะอยู่ที่ 1.00 นี้เท่ากับว่าขนาดผลกระทบที่ 0.50 เป็นระดับพื้นฐานในกลุ่มนักเรียนด้อยโอกาส ครูผู้สอนจึงต้องช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้ากว่าเพื่อร่วมชั้น 1-3 ปี ให้เรียนได้ทันเพื่อนๆ และการจะสอนให้เกิดขนาดผลกระทบที่ 0.50 ขึ้นไปนั้น จำเป็นต้องอาศัยการฝึกอบรมด้านการสอนที่มีประสิทธิภาพ

เราจะมั่นใจได้ว่าเด็กด้อยโอกาสจะสำเร็จการศึกษาก็ต่อเมื่อครูผู้สอนใช้กลวิธีการสอนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้กับเด็กได้เทียบเท่ากับการเรียนในระยะเวลา 1.5 ปี (หรือมากกว่านั้น) ภายในเวลา 1 ปีการศึกษา จะเกิดอะไรขึ้นครับ ถ้าครูผู้สอนลองเปลี่ยนวิธีการสอนจากเดิมที่ใช้กันอยู่เป็นประจำ (อย่างการชมนักเรียนว่า “เก่งมากเลย”) ด้วยวิธีการอื่นที่ต่างออกไป (อย่างคำชมเชยที่กระตุ้นเด็กเรียนได้ดีขึ้น เช่น “การตั้งใจเรียนอย่างสม่ำเสมอของเธอช่วยได้เยอะเลยนะ แบบนี้เรียนจบได้แน่นอน”) เช่นนี้ ผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จของนักเรียนก็จะเพิ่มขึ้น 5-10 เท่าตัวเลยทีเดียวนะ ทั้งนี้ ผมได้รวบรวมวิธีการสอนดังกล่าวไว้ในหนังสือเล่มนี้แล้วครับ

ลองนึกถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นในทุกๆ วันดูสิครับ ถ้าคุณเปลี่ยนวิธีการสอนแบบเดิมที่ไม่ได้ผลมาใช้วิธีที่มีประสิทธิภาพ ผมขอเชิญชวนให้ทุกท่านค่อยๆ เปลี่ยนวิธีการ จากเดิมที่สอนได้ *ค่อนข้าง* ดีอยู่แล้ว มาใช้วิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพอย่าง *ไม่น่าเชื่อ* กันเถอะครับ และหากคุณต้องการจะเพิ่มประสิทธิภาพการสอนให้ดียิ่งขึ้นไปอีกด้วยสื่อการสอนที่ใช้

ควบคู่กับกลวิธีในหนังสือเล่มนี้ด้วยแล้วละก็ ผมขอแนะนำข้อมูลที่รวบรวมไว้ในหนังสือชื่อ *The Handbook for Poor Students, Rich Teaching* (Jensen, 2019) ถูกต้องแล้วครับ ผมกำลังทำภารกิจสนับสนุนทุกท่านให้สอนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรดานักเรียนก้าวสู่เส้นทางแห่งความสำเร็จ

เมื่อมีเป้าหมายที่ตั้งมั่นไว้ ประกอบกับกลวิธีการสอนที่รวบรวมไว้ในห้อย่างครบครัน ก็ถึงเวลาแล้วละครับที่คุณจะเริ่มพัฒนาและทบทวนชุดความคิดด้านการสอนของตัวเอง

ชุดความคิดสะท้อนตัวตนของคุณ เตรียมพร้อมสำหรับการปรับชุดความคิด

ชุดความคิดของคุณเป็นเช่นไร?

“ผู้ปกครอง โรงเรียน
นโยบาย และกฎหมาย
เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา
ทำไมถึงไม่ยึดแบบแผน
ที่เคยเป็นมาตลอดกันล่ะ?”

“การเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่
เกิดขึ้นเสมอ โดยเฉพาะกับ
การศึกษา ที่นับวันมีแต่จะ
ก้าวหน้าเร็วขึ้นเรื่อยๆ ฉันต้อง
หัดเรียนรู้ เติบโต และปรับตัว”

เส้นทางสุดอัศจรรย์กำลังจะเกิดขึ้นแล้ว คุณพร้อมจะออกเดินทางแล้วหรือยัง?